

Projectplan Het Everloo

Colofon

Naam rapport	Projectplan Het Everloo
Opsteller	Waterschap Vechtstromen
Versie nummer	1.1
Status	Ontwerp
Maand / jaar opstelling	Juni 2020

Inhoudsopgave

DEEL I: DE AANLEG EN WIJZIGING VAN EEN WATERSTAATSWERK	5
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	6
1.3 Projectresultaat	6
1.4 Communicatie en participatie	6
1.5 Leeswijzer	6
2. Gebiedsbeschrijving	7
2.1 Ligging	7
2.2 Landschap	8
2.3 Bodem	9
2.4 Geohydrologie	10
2.5 Grondwater	11
2.6 Oppervlaktewater	13
3. Beschrijving van het waterstaatswerk	15
3.1 Streefbeeld grachtenstelsel het Everloo en Roelinksbeek	15
3.2 Uit te voeren onderdelen	15
3.2.1 Realiseren aansluiting grachtenstelsel op WL00442 met twee schotbalkstuwen	15
3.2.2 Baggeren en op profiel brengen van gracht	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.2.3 Verondiepen deel waterloop WL00442 en aanleg houtwal	15
3.2.4 Dempen detailontwatering	16
3.2.5 Verleggen en herinrichten deel Roelinksbeek	16
4. Beschikbaarheid gronden	17
5. Wijze van uitvoering	17
5.1 Technische uitvoering	17
5.2 Afwijkingsmogelijkheden uitvoering	17
6. Effecten van het plan	18
6.1 Oppervlaktewater	18
6.2 Grondwater	19
6.3 Bodem	19
6.3.1 Milieuhygiënische kwaliteit	19
6.4 Archeologie	20
6.5 Flora en fauna	20

6.6	Conventionele explosieven	20
6.7	Kabels en leidingen	20
6.8	Beschrijving te treffen voorzieningen voor beperken nadelige gevolgen	21
7.	Legger, beheer en onderhoud en monitoring.	22
DEEL II: VERANTWOORDING		23
1.	Wet- en regelgeving	23
1.1	Waterwet	23
2.	Beleid	24
2.1	Waterbeheerplan 2016-2021	24
2.2	Waterbeheer 21 ^e eeuw en Kader Richtlijn Water.....	24
Deel III: RECHTSBESCHERMING		25
1.	Inspraaktermijn	25
1.1	Vergunningen en ontheffingen.....	25
1.2	Crisis- en herstelwet	25
Literatuur		26

DEEL I: DE AANLEG EN WIJZIGING VAN EEN WATERSTAATSWERK

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

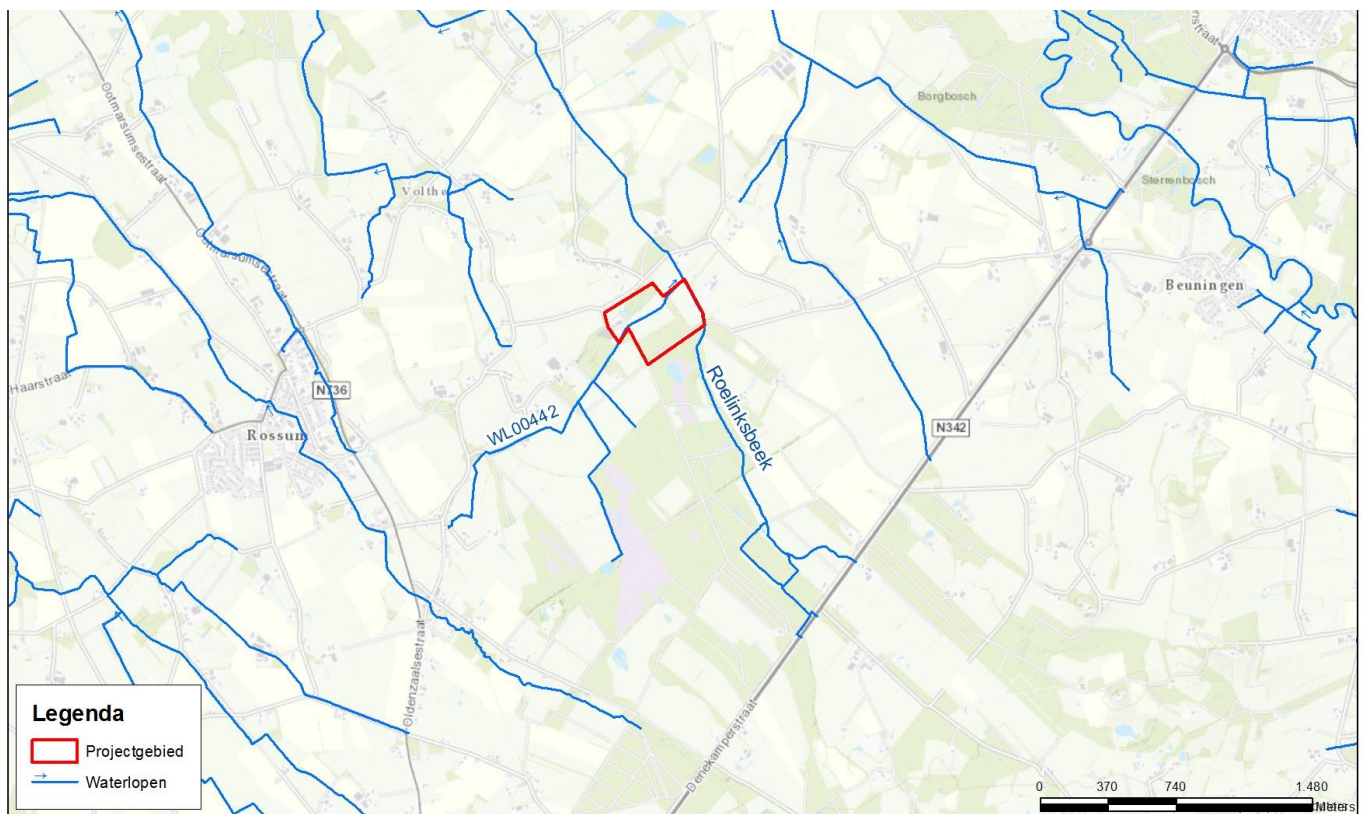
Waterschap Vechtstromen heeft in de periode van 2013-2015 samen met een aantal gebiedspartners in Noordoost-Twente diverse maatregelen uitgevoerd als onderdeel van het project Water Collectief Twente (WCT). De maatregelen waren gericht op droogtebestrijding als gevolg van de klimaatverandering voor landbouw en natuur. De maatregelen hebben het watersysteem robuuster, zichtbaarder en beleefbaar gemaakt en ondervonden veel draagvlak bij de betrokkenen en de inwoners.

In navolging op het succes heeft waterschap Vechtstromen in 2016 het initiatief genomen om een verkenning uit te voeren naar een vervolg van het project WCT, binnen de kaders van de gebiedsontwikkeling Noordoost-Twente (NOT), het Zoetwaterprogramma Oost Nederland (ZON) en het waterschapsbeleid. Dit heeft geresulteerd in de 'Uitvoeringsagenda Water Collectief Twente fase 2' (WCT2) met een aantal kansrijke initiatieven (lit. 1).

Voorliggend projectplan beschrijft één van de initiatieven en betreft de herinrichting van het watersysteem op Het Everloo in Rossum (zie figuur 1). Het Everloo is een landgoed van Natuurmonumenten ten noordwesten van de Denekamperstraat (N342) tussen Denekamp en Oldenzaal. Onderdeel van het landgoed is een voormalige havezate waarvan het grachtenstelsel en het bouwhuis zijn overgebleven. Het bouwhuis wordt gebruikt als uitspanning en voor feesten en partijen.

In het verleden waterde natuurgebied Roderveld af richting Het Everloo en voedde het grachtenstelsel. In de jaren zestig van de 20^e eeuw is er een watergang (WL00442) tussen het Roderveld en Het Everloo gegraven. Het grachtenstelsel kreeg hierdoor geen voeding meer en bevat nu vaak stilstaand water of valt geheel droog.

Bij de plannen is, naast Natuurmonumenten, ook de uitbater van het bouwhuis betrokken.

Figuur 1: projectgebied Het Everloo tussen Denekamp en Oldenzaal.

1.2 Doel

Voorliggend plan is een projectplan volgens de Waterwet. Op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient het plan tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

In dit projectplan wordt de herinrichting van het watersysteem op Het Everloo beschreven. Tevens worden de gevolgen van deze herinrichting op de omgeving in beeld gebracht.

1.3 Projectresultaat

Met het project worden de projectresultaten nagestreefd zoals aangegeven in tabel 1.

Tabel 1: doelen en projectresultaat

<i>Doel</i>	<i>Gewenst projectresultaat</i>
• Een watervoerend grachtenstelsel op Het Everloo. • Het optimaliseren van de grond- en oppervlaktewatersituatie op Het Everloo om verdroging tegen te gaan. • Een natuurlijker ingerichte waterloop WL00442 en (een deel van) de Roelinksbeek	• Realiseren aansluiting waterloop WL00442 op het grachtenstelsel met schotbalkstuwen. • Het op profiel brengen van het grachtenstelsel. • Verondiepen deel waterloop WL00442 en aanleg éénzijdige houtwal. • Dempen detailontwatering. • Heringerichte Roelinksbeek op Het Everloo

1.4 Communicatie en participatie

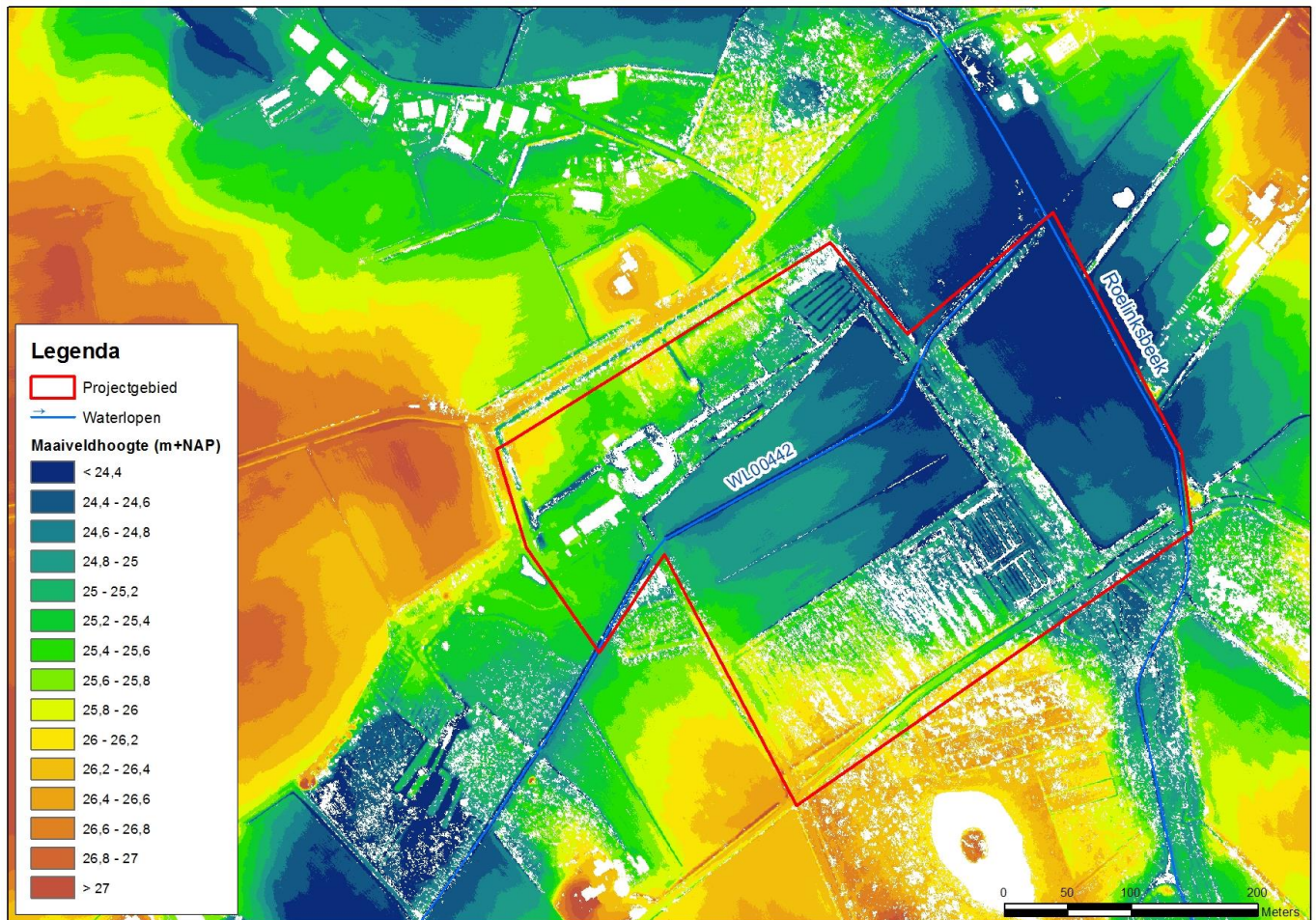
In dit project is gekozen voor een persoonlijke benadering van de eigenaar/initiatiefnemer die met de inrichting binnen het projectgebied te maken krijgt. Zo is de inrichting in nauwe samenwerking met Natuurmonumenten tot stand gekomen. Er is rechtstreeks contact geweest met alle direct betrokkenen onder andere met de huidige en voormalige uitbater van het bouwhuis. Daarnaast is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor alle belangstellenden. Tijdens de inloopbijeenkomst is het definitief ontwerp gepresenteerd en toegelicht. Circa 30 mensen hebben de inloopbijeenkomst bezocht.

1.5 Leeswijzer

Dit projectplan bestaat uit drie delen. In het eerste deel komt de aanleg en wijziging van het waterstaatswerk ter sprake. Dit houdt o.a. een gebiedsbeschrijving in, een toelichting op het waterstaatswerk, de wijze van uitvoering en de effecten op de omgeving. Deel II bevat de verantwoording. De wijziging van het Waterstaatswerk wordt aan het relevante beleid getoetst. De rechtsbescherming komt in deel III aan de orde.

Projectplan Het Everloo 7 | 24

Het projectgebied en omgeving heeft een gevarieerde maaiveldhoogte (zie figuur 3). Binnen het projectgebied varieert het maaiveld van circa 24 m+NAP vlak bij de Roelinksbeek in het noordoosten naar zo'n 26,3 m+NAP op de hogere koppen aan de noord- of zuidkant. Het projectgebied ligt een beetje in 'een badkuip'. Het bovenstrooms gelegen landbouwgebied ligt ook laag en is voor ontwatering afhankelijk van de leggerwaterloop WL00442.

Figuur 3: maaiveldhoogte Het Everloo en omgeving.

2.2 Landschap

Het Everloo en haar omgeving behoort tot het jong ontginnings­land­schap, het essen- en kampen­land­schap.

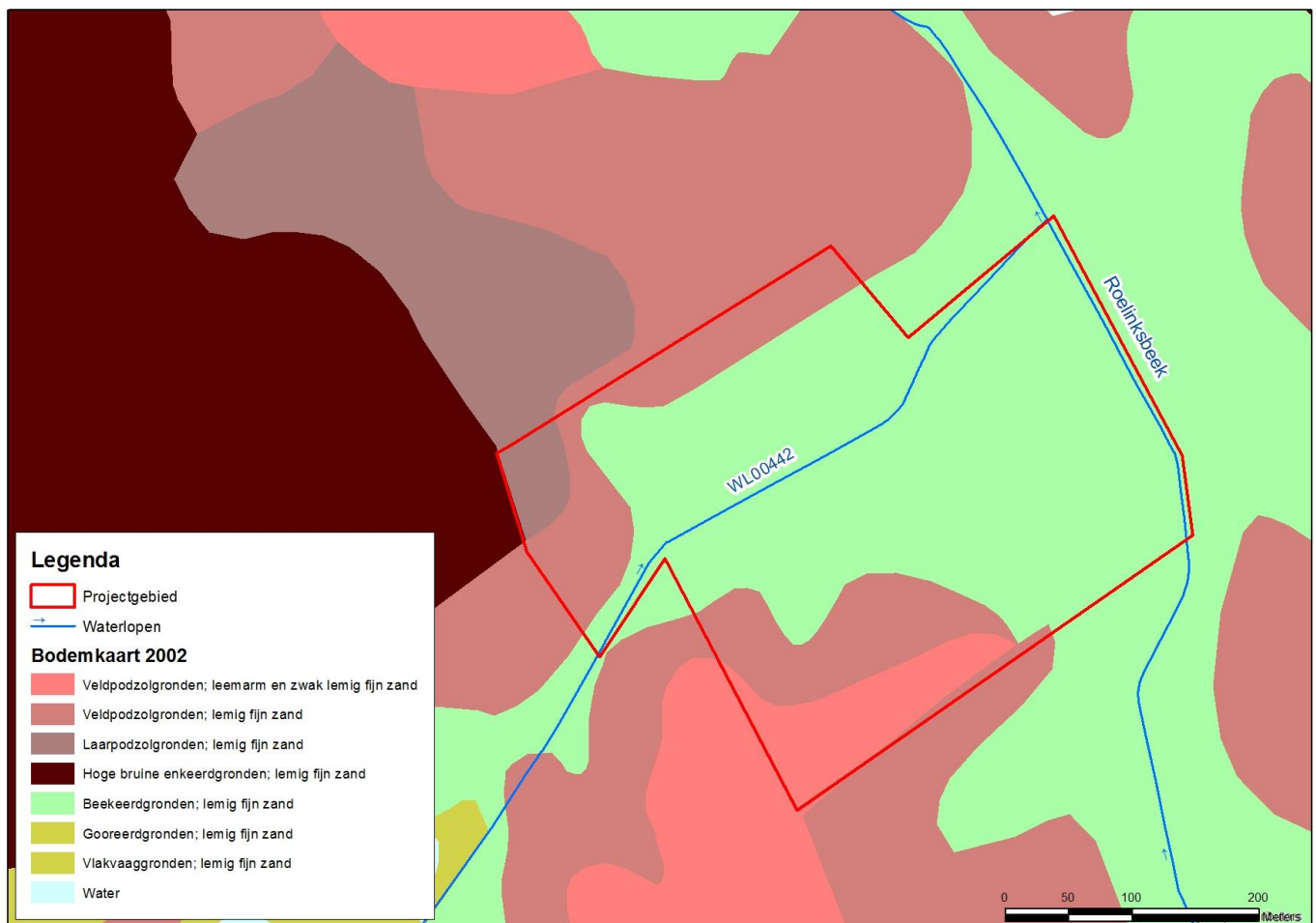
Het essen- en kampen­land­schap wordt gekenmerkt door open akkers, die verhoogd liggen binnen het agrarische landschap. De essen hebben een bolle vorm en hebben vaak steilranden. De essen zijn op de hogere delen ontstaan omdat op deze droge gebieden al vanouds akkerbouw werd bedreven. Om de grond vruchtbaarder te maken, brachten de bewoners plaggen op de es, die daardoor steeds hoger werd. Door de akkerbouw ontstond ook de kenmerkende openheid. Houtwallen of hagen werden gebruikt voor het afschermen van vee en waren hier dus niet nodig. Rondom de es kwam wel beplanting voor, vaak in gebruik als hakhout.

Nadat de hogere delen van het landschap ontgonnen waren, zijn tot in de eerste helft van de 20^e eeuw de overige woeste gronden ontgonnen voor landbouwkundig gebruik. Deze gronden zijn in het landschap herkenbaar door het grootschalige rastervormige verkavelingspatroon. De forse groenstructuren zijn kenmerkend voor dit landschap (lit. 2).

2.3 Bodem

In figuur 4 is een uitsnede van de bodemkaart (Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000) weergegeven. In het projectgebied worden drie bodemtypen onderscheiden:

- Beekeerdgronden; lemig fijn zand;
- Veldpodzolgronden; lemig fijn zand en leemarm en zwak lemig fijn zand;
- Laarpodzolgronden; lemig fijn zand.

Figuur 4: uitsnede bodemkaart ter plaatse van Het Everloo.

Beekeerdgronden treft men vaak over aanzienlijke oppervlakten aan in verschillende al dan niet afgesnoerde beekdalen, laagten en erosiedalen. Voor het merendeel zijn ze gevormd in jonge (holocene) beekafzettingen, bestaande uit verspoelde dekzanden en fluvioperiglaciale zanden. Zowel de boven- als ondergrond bevat vaak roestvlekken, wat vroegere of tijdelijke hoge grondwaterstanden impliceert.

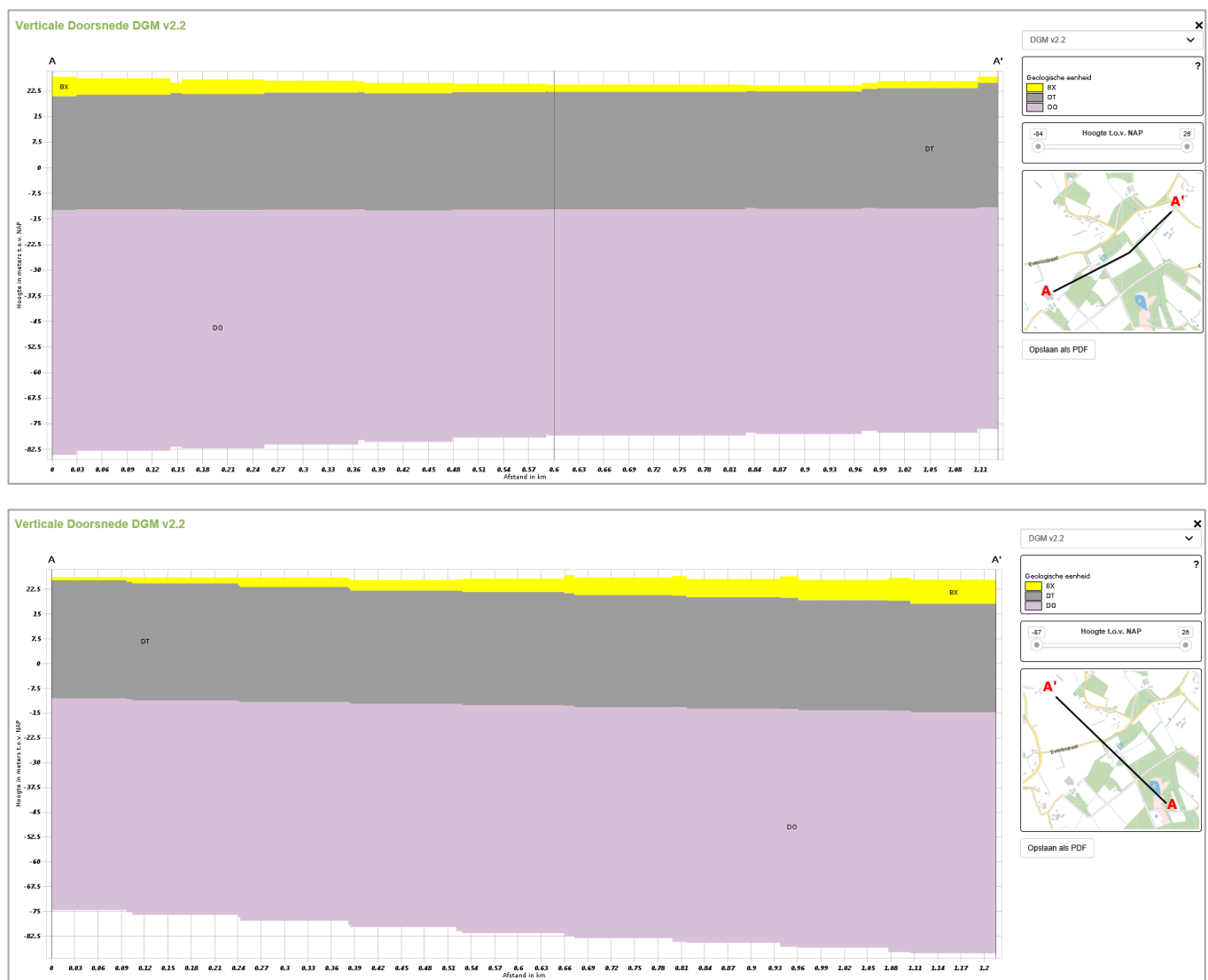
Veldpodzolen worden gevormd wanneer neerslag zorgt voor een neerwaarts gerichte grondwaterstroming. In het grondwater lossen stoffen uit de bovengrond op die vervolgens lager in de bodem (gedeeltelijk) weer neerslaan of geheel uitspoelen. Veldpodzolen hebben een humushoudende bovengrond die dunner is dan 30 cm.

Laarpodzolen verschillen van veldpodzolen door de dikkere humushoudende bovengrond. Deze is namelijk 30-50 cm dik.

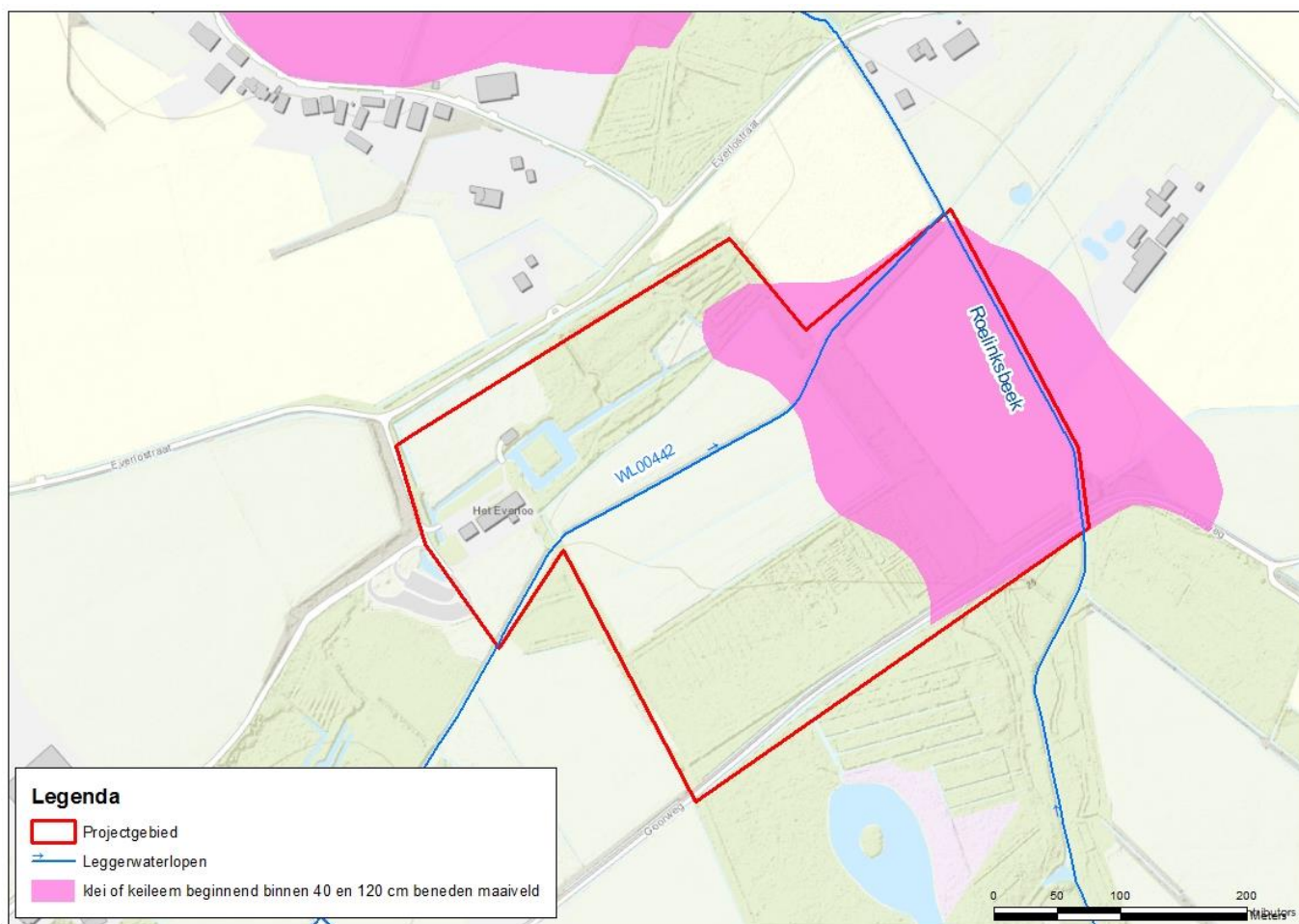
2.4 Geohydrologie

De dwarsprofielen uit het Dinoloket (figuur 5) laten de bodemopbouw zien ter plaatse van Het Everloo. De ondiepe ondergrond bestaat uit een zandlaag (Formatie van Boxtel) van circa 5 m die in noordwestelijke richting in dikte toeneemt. Deze zandlaag bestaat volgens booronderzoek uit het Dinoloket uit zand in de midden categorie wat grofheid betreft. Dit in tegenstelling tot de bodemkaart die de bovenste 1,2 m van de ondergrond als fijn zand typeert. Volgens deze boorgegevens bevinden zich in de eerste 4 m hier en daar ook dunne klei-, veen- of leemlaagjes. In figuur 6 is de verbreiding van ondiepe klei en/of keileemlaagjes beginnend binnen 0,4-1,2 m-mv opgenomen. Langs een deel van de Roelinksbeek en waterloop WL00442 wordt ondiep klei of keileem aangetroffen.

Onder de Formatie van Boxtel begint een gestuwde afzetting tot een diepte van ongeveer 10-12 m-NAP. Dat is zo'n 35-37 m-mv. Kenmerkend voor gestuwde afzettingen is de slechte doorlatendheid.

Figuur 5: dwarsprofielen uit het Dinoloket (toelichting legenda: BX = Formatie van Boxtel, DT = Gestuwde afzettingen, DO = Formatie van Dongen).

Figuur 6: Verbreiding van klei of keileem beginnend binnen 0,4 – 1,2 m-mv.

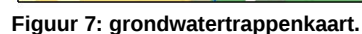
2.5 Grondwater

Zowel ten zuidwesten als ten noordoosten staan twee peilbuizen die nu nog bemeten worden en vrij dicht daarnaast twee peilbuizen die niet meer bemeten worden (zie figuur 7). In tabel 2 zijn enkele kenmerken van de peilbuizen opgenomen.

Tabel 2: peilbuiskenmerken

Peilbuis-nummer	Gemeten periode van/tot	Meet-frequentie	Maaiveld-hoogte	Filterstelling	Gemiddelde grondwaterstand	Fluctuatie
B29C0210	29 apr 1985 - 30 jun 2005	2x per maand	26,5 m+NAP	3,5 - 4,5 m-mv	0,7 m-mv / 25,8 m+NAP	0,35 - 1,5 m-mv
B29C0213	29 apr 1985 - 17 apr 2002	2x per maand	26,8 m+NAP	2,3 - 3,3 m-mv	1,3 m-mv / 25,5 m+NAP	0,3 - 2 m-mv
B29C0214	17 apr 2002 - 2 aug 2018	Dagelijks	27,3 m+NAP	2,3 - 3,3 m-mv	1,8 m-mv / 25,5 m+NAP	1 - 2,4 m-mv
B29C0291	5 jul 2005 - 18 aug 2018	Dagelijks	26,5 m+NAP	3 - 4 m-mv	1 m-mv / 25,5 m+NAP	0,3 - 1,6 m-mv

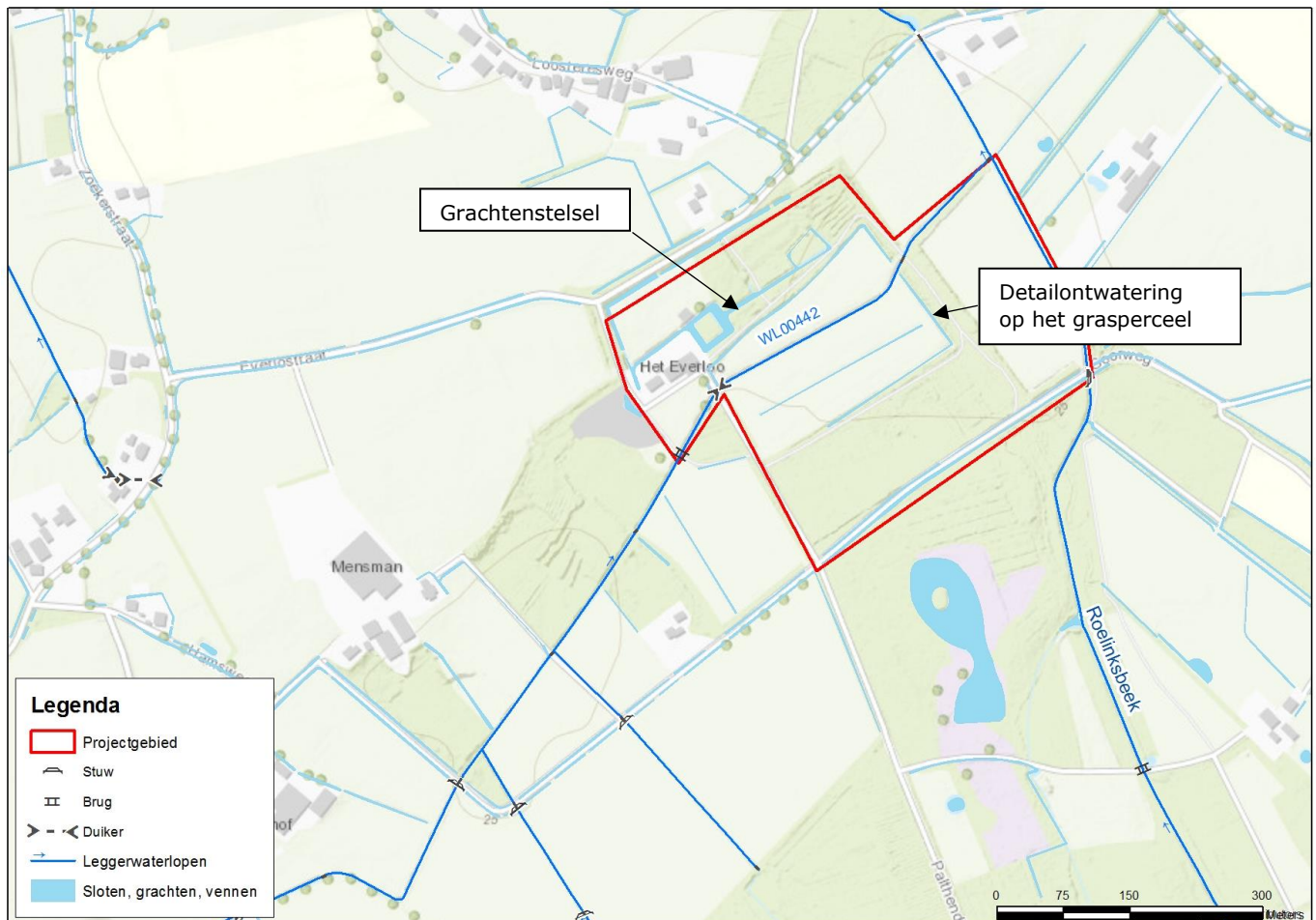
In figuur 7 zijn de grondwatertrappen opgenomen. Het Everloo en de directe omgeving hebben grondwatertrap III en IIb. Voor beide grondwatertrappen geldt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) ondieper dan 40 cm-mv is. De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) bevindt zich op 80-120 cm-mv. Ook de aanliggende grondwatertrap Vb heeft in de winter een ondiepe grondwaterstand. In de zomer zakt het dieper uit.

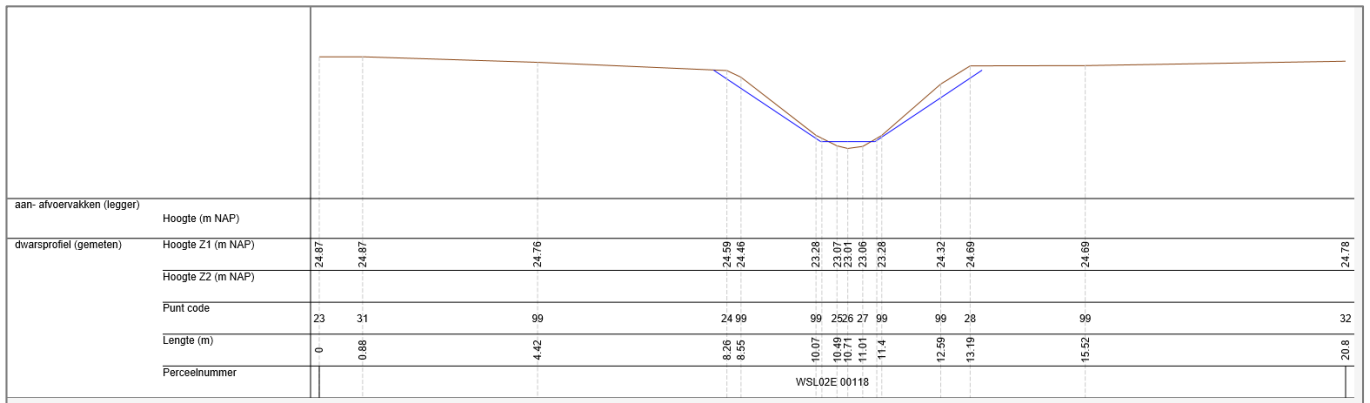
2.6 Oppervlaktewater

Op Het Everloo bevindt zich een grachtenstelsel (figuur 8). Vroeger werd de gracht gevoed door water dat vanuit het zuidelijk gelegen natuurgebied Roderveld en het westelijk gelegen landbouwgebied afwaterde op de gracht. In de jaren 50-60 van de 20^e eeuw werd voor de optimalisatie van de landbouw een nieuwe watergang gegraven (huidige leggerwaterloop WL00442). Deze watergang watert direct af op de Roelinksbeek en is niet verbonden met de gracht. Hierdoor is het grachtenstelsel een geïsoleerd systeem geworden. De gracht wordt nu nog hoofdzakelijk gevoed met regenwater en, in mindere mate, met lokaal grondwater. In de zomer valt de gracht nu bijna jaarlijks droog. Op de bodem van de gracht heeft zich een flinke sliblaag afgezet. De gracht varieert momenteel in diepte van 1,3 tot 1,7 m t.o.v. maaiveld.

Waterloop WL00442 is een diep gelegen watergang. Deze diepe ligging is noodzakelijk omdat de landbouwpercelen ten zuidwesten van Het Everloo laag liggen en moeten afwateren via WL00442. Dit is goed te zien op de maaiveldhoogtekaart, figuur 3. In figuur 9 is een dwarsprofiel van WL00442 opgenomen. De blauwe lijn toont de leggerafmetingen, de bruine lijn het gemeten profiel. Volgens de legger heeft de waterloop een bodembreedte van 1,1 m en taluds van 1:1,5.

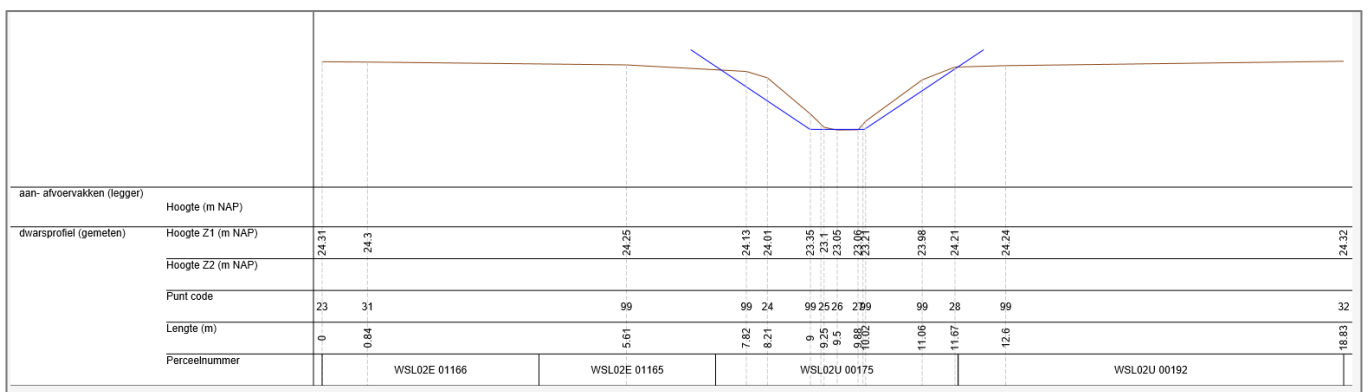
Figuur 8: oppervlaktewater Het Everloo en omgeving.

Figuur 9: dwarsprofiel van waterloop WL00442 (blauwe lijn zijn leggerafmetingen, grijze lijn zijn gemeten waarden).

Het grasperceel ten zuiden van Het Everloo, waar waterloop WL00442 door stroomt, heeft langs de randen diepe detailontwatering.

De Roelinksbeek zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen rondom het bovenstrooms gelegen natuurgebied het Roderveld. Benedenstrooms de Goorweg loopt de Roelinksbeek langs een weiland van Natuurmonumenten. De leggerafmetingen voor de Roelinksbeek zijn een bodembreedte van 1 m en taluds van 1:1,5. In figuur 10 is de legger en het gemeten dwarsprofiel opgenomen.

Figuur 10: dwarsprofiel van de Roelinksbeek.

Het “optimaliseren” van het watersysteem (diepe, rechte waterlopen, drainage, detailontwatering) met name ten behoeve van agrarische activiteiten en om wateroverlast te voorkomen, heeft geleid tot het kunstmatig laag houden van grondwaterstanden en het versneld afvoeren van water uit het gebied. Dit heeft tot gevolg dat waterlopen met het grachtenstelsel vroeger en langer droogvallen in het gebied en dat het gebied verdroogd is.

3. Beschrijving van het waterstaatswerk

3.1 Streefbeeld grachtenstelsel het Everloo en Roelinksbeek

Voor het grachtenstelsel wordt het herstel van de voeding en watervoerendheid nagestreefd door een verbinding te maken met leggerwaterloop WL00442. Ten behoeve van dit doel wordt het grachtenstelsel gebaggerd en op diepte gebracht en worden twee kunstwerken (stuwtdjes) geplaatst. Benedenstrooms van het kunstwerk wordt waterloop WL00442 verondiept en krijgt de watergang flauwe oevers en een meer natuurlijke inrichting. De rechteroever wordt ingeplant met inheems bosplantsoen.

De Roelinksbeek krijgt op het perceel van Natuurmonumenten een meer natuurlijke inrichting: een slingerende loop in combinatie met flauwe taluds en hier en daar ruimte voor begroeiing.

3.2 Uit te voeren onderdelen

In dit projectplan worden de voorgenoemen werken beschreven. Het plan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Realiseren aansluiting waterloop WL00442 op het grachtenstelsel met schotbalkstuwen.
- Het op profiel brengen van het grachtenstelsel.
- Verondiepen deel van waterloop WL00442 en aanleg éézijdige houtwal.
- Dempden detailontwatering op het grasperceel van Natuurmonumenten.
- Verleggen en herinrichten deel Roelinksbeek

Het ontwerp met de projectresultaten is opgenomen in bijlage 1 en wordt in de volgende paragrafen nader toegelicht.

3.2.1 Realiseren aansluiting waterloop WL00442 op het grachtenstelsel met schotbalkstuwen

Net ten noordoosten van het bruggetje over waterloop WL00442 wordt de verbinding gegraven met het grachtenstelsel. De huidige, zuidelijke oprit naar het bouwhuis op Het Everloo blijft bestaan door de realisatie van een duikerbrug. Om de basisafvoer richting het grachtenstelsel te sturen, wordt direct stroomafwaarts van de nieuw te realiseren verbinding een schotbalkstuw in waterloop WL00442 aangebracht. Deze heeft een kruinhoogte op 23,65 m+NAP en functioneert als verdeelwerk.

Modelberekeningen wijzen uit dat tot een ¼Q (afvoer die 80 dagen per jaar plaatsvindt, de afvoer in een gemiddelde voorjaarsituatie) al het water richting de gracht stroomt. Hogere afvoeren zullen zowel over de schotbalkstuw als door de gracht worden afgevoerd. Aan het eind van de gracht, net voordat het water weer in WL00442 stroomt, wordt een tweede schotbalkstuw aangebracht. De kruinhoogte van deze stuw komt op een hoogte van 23,6 m+NAP. Deze stuw heeft tot doel het water zo veel mogelijk vast te houden in het grachtenstelsel, zonder dat er effecten optreden bovenstrooms van Het Everloo. Het peilbeheer van de twee schotbalkstuwen wordt uitgevoerd door waterschap Vechtstromen.

3.2.2 Het op profiel brengen van het grachtenstelsel

In het grachtenstelsel heeft zich een baggerlaag ontwikkeld die in dikte varieert van meestal 0,6 m tot plaatselijk 1 m. Met het verwijderen van de baggerlaag en het deels verdiepen wordt de gracht weer op profiel gebracht om een goede doorstroming te garanderen. De bodemhoogte van de gracht loopt na de herinrichting af van 23,35 m+NAP naar 23,2 m+NAP.

3.2.3 Verondiepen deel waterloop WL00442 en aanleg éézijdige houtwal

Het deel van waterloop WL00442 tussen beide schotbalkstuwen wordt licht verondiept. De waterloop ligt nu diep ingesneden in het maaiveld om de afvoer vanuit het bovenstrooms en laag gelegen agrarische gebied te garanderen. De verondieping vindt plaats door aan weerszijden het maaiveld in de beek te schuiven. De beekbodem komt circa 0,25 m omhoog. Aan de zuidzijde wordt WL00442 'in het hout' gezet met inheems bosplantsoen. Hiermee wordt bedoeld dat een houtwal langs de beek wordt aangelegd. Dit zorgt voor schaduwwerking wat ten goede komt aan het beekmilieu in de waterloop.

3.2.4 Dempden detailontwatering

Op de percelen van Natuurmonumenten liggen een aantal perceelsloten die in de huidige situatie met natuurbestemming geen functie meer hebben. Deze sloten worden gedempt om de drainerende werking op het grondwater op te heffen. Dit is gunstig voor de beoogde natuurwaarden in de percelen en draagt bij aan het langer vasthouden van water in het gebied (droogtebestrijding).

3.2.5 Verleggen en herinrichten deel Roelinksbeek

Het deel van de Roelinksbeek tussen de Goorweg en de instroom van WL00442 wordt heringericht met als doel het creëren van een meer natuurlijke beek, passend bij de natuurfunctie van het perceel. Dit houdt in dat de beek een slingerende loop krijgt met zeer flauwe taluds. De beek wordt geflankeerd door enkele bosschages. De huidige loop wordt deels gedempt, deels verondiept om rekening te houden met aanwezige detailafwatering.

4. Beschikbaarheid gronden

De gronden in het plangebied waarop de waterstaatswerken plaatsvinden, behoren tot het eigendom van de Natuurmonumenten. Natuurmonumenten is betrokken en verleent haar medewerking. Bij de gekozen inrichting is rekening gehouden met effecten op omliggende grondeigenaren. Afwatering van hun percelen blijft gegarandeerd.

5. Wijze van uitvoering

5.1 Technische uitvoering

Nadat dit projectplan ter inzage heeft gelegen, eventuele zienswijzen zijn behandeld en het projectplan is vastgesteld volgt de verdere voorbereiding van het project.

Voor de uitvoering van het werk zal een contractdocument worden opgesteld met bijbehorende tekeningen. Naast wat er aangelegd wordt zal hierin ook sturing worden gegeven aan de wijze waarop de uitvoering verloopt. Hierbij moet gedacht worden aan uitvoeringsperioden, planningen, aan- en afvoerroutes, werktijden, stopmomenten en andere activiteiten rondom het plangebied.

Voordat met de uitvoering gestart kan worden, is nog nadere informatie nodig met betrekking tot de detailplanning, werkvolgorde, fasering e.d. De nadere uitwerking van dit soort details vindt plaats in de voorbereidingsfase op basis van dit projectplan en de verleende vergunningen.

Uiteindelijk wordt het project aanbesteed en naar verwachting eind 2020 uitgevoerd. De uitvoering zal een paar maanden in beslag nemen. Slechte weersomstandigheden kunnen de uitvoeringsperiode verlengen. Tijdens de uitvoering van het werk zullen de gebruikelijke voorwaarden worden gehanteerd met betrekking tot het beperken van overlast voor de omgeving (wegafzettingen, voorkomen van overmatig geluid e.d.). Vanzelfsprekend wordt tijdens de uitvoering de veiligheid in acht genomen. Toezicht op de uitvoering vindt plaats door een toezichthouder van het waterschap.

5.2 Afwijkingsmogelijkheden uitvoering

Het ontwerp, zoals weergegeven in bijlage 1 wordt nader gedetailleerd tot een contractdocument met bijbehorende tekeningen. In de uitvoering kunnen kleine afwijkingen ontstaan. De afwijkingen zullen geen afbreuk doen aan de uitgangspunten en voor belanghebbenden niet leiden tot andere, dan in dit projectplan, beschreven effecten.

6. Effecten van het plan

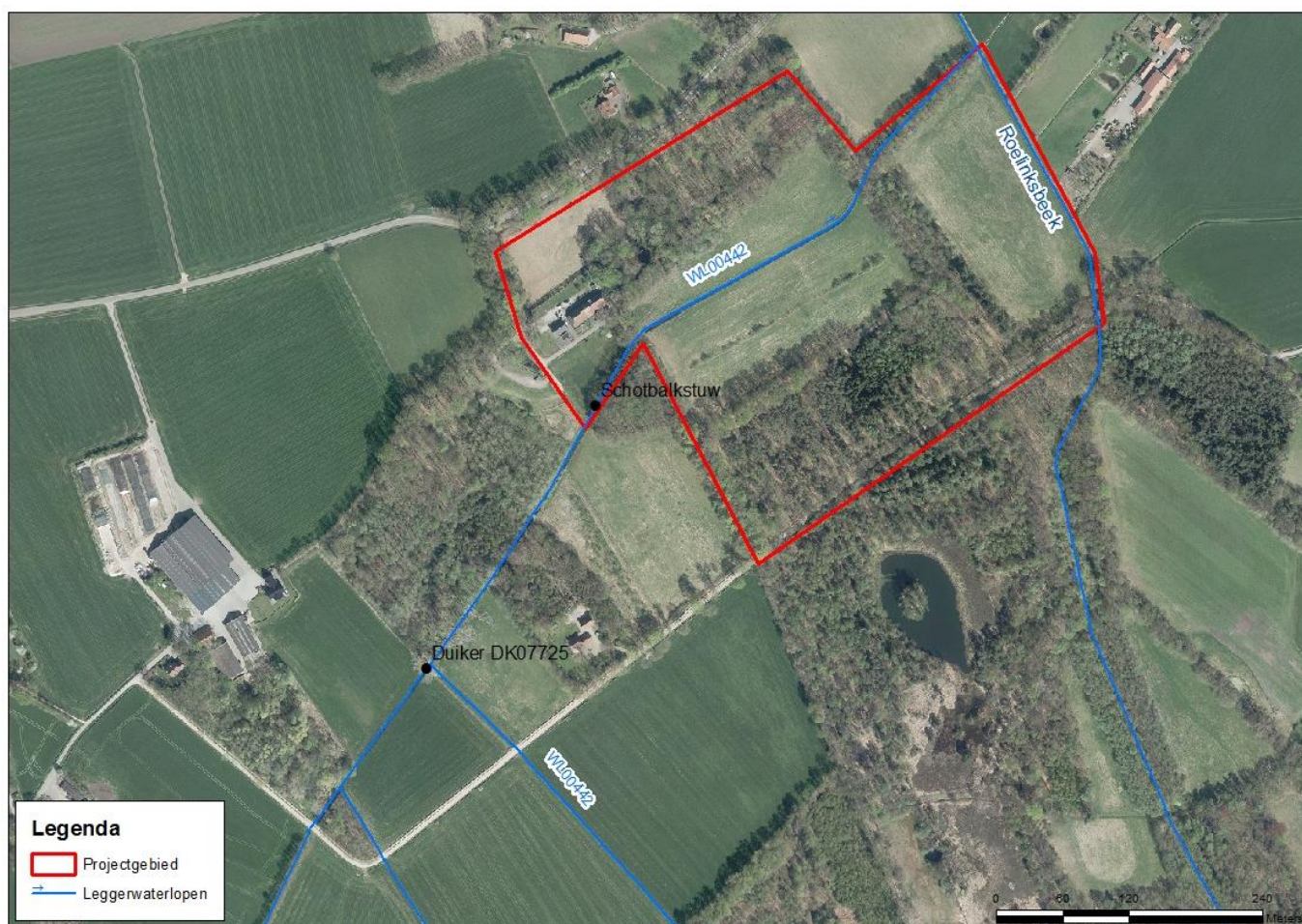
6.1 Oppervlaktewater

De herinrichtingsmaatregelen op Het Everloo zijn kleinschalig van aard, passend binnen het landschap en houden rekening met grondgebruik in de omgeving. Bij het hydrologische ontwerp zijn enkele randvoorwaarden aangehouden:

1. De herinrichting moet leiden tot een betere en langere watervoerendheid van het grachtenstelsel op het Everloo.
2. De effecten op de agrarische omgeving moeten minimaal zijn.
3. Binnen de natuurterreinen moet het water zolang mogelijk vastgehouden worden teneinde verdroging tegen te gaan. Het "vasthouden" heeft betrekking op zowel neerslag als grondwater.

Bij het herstel van de watervoerendheid van het grachtenstelsel moet worden opgemerkt dat in drogere zomers de aanvoer terug zal vallen tot "nul" (droogval): ondanks de herinrichting is een permanente watervoerendheid dus niet gegarandeerd.

Adviesbureau RHDHV heeft met behulp van een hydrologisch model onderzocht bij welke inrichtingsmaatregelen de randvoorwaarden het beste worden benaderd. Er is gebruik gemaakt van een SOBEK-model dat is opgezet, gecontroleerd en akkoord bevonden voor het gebruik in het gebiedsproces Natura 2000 Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek (AVAV) (Arcadis, d.d. 12 december 2017). Met SOBEK kunnen de peilen en stroomsnelheden in de waterlopen worden berekend. In het model zitten naast de leggerwatergangen van het waterschap, ook het ingemeten grachtenstelsel.

Figuur 11: situatie om effectgebied te visualiseren.

De nieuw te plaatsen stuw in watergang WL00442 wordt feitelijk een soort verdeelwerk: een schotbalkstuw waarmee het peil gereguleerd kan worden door het waterschap. De stuw een stuwhoogte van 23,65 m+NAP. Deze hoogte zorgt ervoor dat in een $\frac{1}{4}$ Q afvoersituatie, een afvoersituatie die 80 dagen per jaar wordt bereikt of overschreden, al het water richting het grachtenstel stroomt. De berekende peilstijging in watergang WL00442 door de plaatsing van de stuw is beperkt; minder dan 0,2 m bij $\frac{1}{4}$ Q over een kort traject van circa 250 meter door/langs het bos. Bij de instroom van de zijwatergang WL00443 is het effect nagenoeg "nul" (zie figuur 11). Dit komt omdat de duiker die hier in de WL00442 ligt, duiker DK07725, ongeveer 0,3-0,35 m boven de bodem van de watergang ligt en daarmee als een soort van stuwte functie functioneert. Hierdoor is er ter hoogte van de percelen bovenstrooms deze duiker geen effect meer merkbaar.

Bij hogere afvoeren stroomt de huidige leggerwaterloop WL00442 benedenstrooms de te plaatsen stuw ook weer mee (evenals de gracht). Hiermee wordt een peilstijging bij hogere afvoeren voorkomen. Treden door onvoorziene omstandigheden hoge peilen op (extreme neerslag in een zomerse situatie met begroeiing bijvoorbeeld) dan kunnen door het waterschap altijd nog één of meerdere schotbalken worden verwijderd.

De tweede schotbalkstuw die wordt geplaatst in het grachtenstelsel, vlak voordat deze weer uitmondt in watergang WL00442, wordt ingezet in drogere perioden ("laatste" water vasthouden in het gebied) en heeft geen effect op agrarische percelen rondom het Everloo. Het peilbeheer ligt bij het waterschap.

Het verleggen/herinrichten van de Roelinksbeek benedenstrooms de Goorweg gebeurt geheel binnen natuurterreinen en heeft door de lage ligging (het agrarische perceel ten oosten van de beek ligt duidelijk hoger) en door het handhaven van voldoende (bodem)verhang in het ontwerp, geen vernattend effect op agrarische percelen. Er wordt rekening gehouden met de afwatering van kavelsloten en/of drainage op de Roelinksbeek.

6.2 Grondwater

De beperkte peilstijging van circa 0,2 m in watergang WL00442 in een voorjaarsafvoersituatie treedt op in/langs het bos. De watergang ligt hier nu erg diep ten opzichte van haar omgeving. Naar verwachting is de stijging positief voor het bos/het natuurterrein; het (beperkt) hogere peil in het voorjaar is gunstig voor de grondwaterstand horend bij het bostype ter plaatse (van oudsher een broekbos).

Het dempen van detailontwatering binnen de natuurterreinen van Natuurmonumenten leidt tot het langer vasthouden van grondwater in het gebied. Dit is gunstig voor de natuurdoelstelling ter plaatse. De effecten zullen lokaal van aard zijn (alleen optreden binnen de natuurterreinen).

6.3 Bodem

6.3.1 Milieuhygiënische kwaliteit

De milieuhygiënische kwaliteit van de grond is onderzocht en gerapporteerd in een vooronderzoek (lit. 3). De resultaten van dit vooronderzoek geven aan dat uit het historisch onderzoek blijkt dat er ter plaatse van het plangebied geen activiteiten hebben plaatsgevonden welke hebben kunnen leiden tot een mogelijke verontreiniging van de bodem.

Ook de waterbodem van het grachtenstelsel is onderzocht voor het bepalen van de hergebruiksmogelijkheden (lit. 4). Het grachtenstelsel is verdeeld in zes onderzoekstrajecten. Hieruit volgt dat het slib en de vaste waterbodem verspreidbaar zijn op een aangrenzend perceel op één van de zes trajecten na. Het is echter wel als klasse Industrie toepasbaar als toepassing op of in de landbodem.

Ook is tijdens dit onderzoek getoetst op PFAS. De PFAS waarden zijn dermate laag dat verspreiding op aangrenzende gronden geen probleem is. Toepassing in oppervlaktewater is niet mogelijk.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten op Het Everloo zijn vanuit het aspect bodem bezien uitvoerbaar. Wel moet rekening worden gehouden met enkele bovengenoemde beperkingen.

6.3.2 Archeologie

Het terrein van de havezate, inclusief het grachtenstelsel, betreft een wettelijk beschermd archeologisch monument. Er is een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (lit. 5). In dit onderzoek wordt gesteld dat geen verder archeologisch onderzoek nodig is, met dien verstande dat de maximale ontgravingsdiepte op 23,32 m+NAP wordt gehouden en dat de oeverzones zoveel mogelijk worden ontzien.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een monumentenvergunning nodig. Het bevoegd gezag is de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De RCE heeft aangegeven dat werkzaamheden onder voorwaarden van onder andere archeologische begeleiding vergunbaar zijn. In de verdere uitwerking van het ontwerp wordt hier rekening mee gehouden.

Conclusie

Vanuit het aspect archeologie zijn de werkzaamheden op Het Everloo uitvoerbaar.

6.4 Flora en fauna

In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een verkennend onderzoek (lit. 6) naar beschermde soorten uitgevoerd om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de aanwezigheid van deze soorten, zodat hier tijdens de werkzaamheden maximaal rekening mee gehouden kan worden.

Op basis van het onderzoek zijn de onderstaande samenvattende conclusies getrokken. Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Gesteld kan worden dat voorgenomen ontwikkeling naar verwachting een positieve bijdrage kan leveren aan biotoopverbetering van grondgebonden zoogdieren.

Conclusie

Vanuit het aspect flora en fauna zijn de werkzaamheden op Het Everloo uitvoerbaar.

6.5 Conventionele explosieven

Ter plaatse van het projectgebied is een vooronderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (lit. 7). Op basis van een gedetailleerde analyse afkomstig van historisch feitenmateriaal wordt vastgesteld of er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van explosieven. Op basis van de analyse is het gehele onderzoeksgebied onverdacht verklaard.

Conclusie

De werkzaamheden op Het Everloo zijn vanuit het aspect conventionele explosieven bezien uitvoerbaar.

6.6 Kabels en leidingen

Voor het inventariseren van de aanwezige kabels en leidingen is een oriënterende graafmelding gedaan bij het Kadaster. Op basis van de aangeleverde gegevens worden geen knelpunten verwacht.

Conclusie

De werkzaamheden op Het Everloo zijn vanuit het aspect kabels en leidingen bezien uitvoerbaar.

6.7 Toestemmingverlening stikstof

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State de uitspraak gedaan dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet langer mag worden gebruikt als basis voor toestemming voor onze activiteiten en projecten. Op basis van het PAS wordt vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten en projecten waarvan de uitvoering mogelijk – tijdelijk – schadelijk is voor die gebieden. Zo'n toestemming op basis van saldering met mogelijk voordelige effecten mag niet meer.

Door de Rijksoverheid is een 'toestemmingsverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten' opgesteld. Dit is een stappenplan waarmee vastgesteld kan worden of een activiteit vergunningplichtig is onder de Wet natuurbescherming.

De eerste stap is het maken van een Aerius berekening. Aerius is een rekenmodule die berekent of er stikstofdepositie is op Natura 2000 gebieden als gevolg van de activiteit(en), en zo ja hoeveel. Gewoonlijk wordt eerst een quickscan uitgevoerd om een idee te krijgen van de mogelijke stikstofdepositie. De uitkomst van deze quickscan kan al direct aanleiding zijn om de geplande activiteiten aan te passen zodat de stikstofdepositie minder wordt, of de activiteiten helemaal niet uit te voeren.

Voor project Het Everloo is een quickscan Aerius berekening uitgevoerd met behulp van globale projectgegevens. De uitkomsten van de berekening geven aan dat de stikstofdepositie als gevolg van de tijdelijke werkzaamheden (tijdens de aanlegfase) binnen de norm van de stikstofdepositie vallen, en dat er geen vergunning nodig is.

Conclusie

Op basis van een quickscan met Aerius is er geen stikstofdepositie als gevolg van werkzaamheden op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Er is geen vergunningplicht onder de Wet natuurbescherming.

Als uit een meer gedetailleerde berekeningen met Aerius blijkt dat er wel sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dan zijn de werkzaamheden vergunningplichtig onder de Wet natuurbescherming. Als de vergunning door de provincie Overijssel niet wordt verleend, wordt het project vooralsnog niet uitgevoerd.

6.8 Beschrijving te treffen voorzieningen voor beperken nadelige gevolgen

Om de eventuele nadelige gevolgen door uitvoering van het werk te beperken, worden de voorwaarden die gesteld zijn in de vergunningen, ontheffingen en afspraken, opgenomen in het uitvoeringscontract dat wordt gesloten. Hierop zal het waterschap actief toezien bij de uitvoeringsbegeleiding.

Om nadelige gevolgen voor de flora en fauna te voorkomen is een quickscan in het kader van de flora en faunawet uitgevoerd. De adviezen uit de quickscan worden onderdeel van het uitvoeringscontract.

Voor de werkzaamheden aan het grachtenstelsel met de status van archeologisch monument wordt een vergunning aangevraagd bij de RCE. De voorwaarden opgenomen in de vergunning worden verwerkt in de uitwerking van het ontwerp en maken onderdeel uit van het uitvoeringscontract.

Voor de werkzaamheden zullen van enkele wegen gebruik worden gemaakt (in-/uitrit bouwverkeer). Hiervoor zal, in overleg met de gemeente Dinkelland, belemmeringen voor het verkeer tot een minimum worden beperkt.

7. Legger, beheer en onderhoud en monitoring.

7.1 Legger

Jaarlijks worden voor de legger de nieuw gerealiseerde werken ingemeten en opgetekend in een revisietekening. Dit wordt door middel van een leggerbesluit vastgelegd. Dit besluit wordt voorbereid en ter inzage gelegd conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.

Het toekomstige beheer en onderhoud van de voorgenomen maatregelen speelt een belangrijke rol bij het ontwerp. Het is bepalend voor het in stand houden van de gewenste inrichting. Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van waterloop WL00442. Het beheer en onderhoud van de twee schotbalkstuwen ligt bij het waterschap. Het waterschap beheert de peilen met de twee stuwen.

Het grachtenstelsel is eigendom van Natuurmonumenten. Natuurmonumenten is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van het stelsel. Om de doorvoer van water te garanderen, zal Natuurmonumenten het stelsel tenminste jaarlijks maaien dan wel schonen (onder meer blad – en takinval verwijderen) daar waar nodig.

Voorafgaand aan de oplevering van het project zal een Beheer en Onderhoud Document (BOD) worden opgesteld waarin staat wat de uitgangspunten voor het beheer- en onderhoud zijn en wie voor welk onderdeel verantwoordelijk is en wat de kosten zijn van dit beheer- en onderhoud.

In grote lijnen ziet het beheer en onderhoud er na uitvoering als volgt uit:

- Waterloop WL00442: maaien natte profiel in het voorjaar en najaar, één keer in het jaar eenzijdig maaien oevers;
- Stuwten en duikers: periodiek (waterpeil) controleren en waar nodig schoon maken.

DEEL II: VERANTWOORDING

In deel II wordt het projectplan getoetst aan de regelgeving en het relevante beleid. Er is kort weergegeven wat de relatie van dit projectplan is met het betreffende beleid of wet en waarom deze regelgeving een rechtvaardiging is van dit projectplan. Wanneer het beleid of een wet een beperking vormt, is aangegeven op welke wijze het plan daarop anticipeert.

1. Wet- en regelgeving

1.1 Waterwet

De Waterwet regelt de taken en verantwoordelijkheden rond het beheer van oppervlaktewater en grondwater en de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond van artikel 5.4 van de Waterwet een projectplan te worden vastgesteld. Daarin is opgenomen een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om eventuele nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk draagt bij aan de volgende doelstellingen uit de Waterwet (artikel 2.1 Waterwet).

1. Voorkoming en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
2. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
3. Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Met onderhavig plan wordt invulling gegeven aan bovenstaande doelstellingen.

Ad 1.

Het voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste is de randvoorwaarde voor het ontwerp. Aan het tegengaan van wateroverlast wordt invulling gegeven door het ruimere profiel van de Roelinksbeek en de afwatering van WL00442 die zowel via de ruim gedimensioneerde gracht als de huidige waterloop kan. Door detailontwatering te dempen, WL00442 deels te verondiepen, wordt grondwater langer in het gebied vastgehouden. Hiermee wordt het tegengaan van waterschaarste beoogt.

Ad 2.

Het project levert door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en de aanplant van houtwallen en bosschages een grote bijdrage aan een natuurlijk beekstelsel en het bereiken van een goede ecologische toestand.

Ad 3.

De maatregelen in dit projectplan versterken de belevingswaarde van het gebied.

2. Beleid

2.1 Waterbeheerplan 2016-2021

Het Waterbeheerplan 2016-2021 beslaat enkele primaire taakgebieden, namelijk voorzien in voldoende water (waterkwantiteit), schoon water (goede ecologische toestand) en veiligheid (geen overstromingen).

De inrichting en het beheer van het watersysteem is er op gericht om de gebruikers en de ruimtelijke functies van het gebied zo goed mogelijk te bedienen met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het watersysteem. Daarnaast is een klimaatbestendiger watersysteem een belangrijk aandachtspunt, zodat er ook in lange perioden van droogte en bij extreme neerslag zo min mogelijk overlast en schade ontstaat.

Door de te nemen maatregelen op Het Everloo wordt getracht hier invulling aan te geven.

2.2 Waterbeheer 21^e eeuw en Kader Richtlijn Water

Duurzaam, schoon oppervlaktewater voor de toekomst. Dat is, in het kort, de belangrijkste doelstelling van het Europese beleidsdossier Kader Richtlijn Water (KRW) en het nationale beleidsdossier Waterbeheer 21^e eeuw (WB21).

Het werk dat met KRW en WB21 samenhangt, sluit dusdanig op elkaar aan dat de beide beleidsvoornemens en de uitwerking daarvan opgenomen zijn in het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel (NBW-actueel).

Vanuit het NBW-actueel is de wateropgave voor de 21^e eeuw geformuleerd. Door de klimaatveranderingen is meer ruimte voor water nodig en moet water vastgehouden worden in plaats van het in eerste instantie af te voeren. Als algemeen uitgangspunt voor het waterbeheer geldt eerst water vasthouden, dan bergen en als laatste afvoeren. Water wordt een sturend principe bij ruimtelijke opgaven en er wordt een veerkrachtig en dynamisch watersysteem nagestreefd.

De KRW is in december 2000 in werking getreden. Voor het waterbeheer is deze richtlijn kader stellend, omdat deze boven het landelijk beleid en de waterwetgeving staat (Europees niveau). Het doel van de KRW is de goede chemische en ecologische toestand.

Deel III: RECHTSBESCHERMING

Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures.

1. Inspraaktermijn

Op grond van artikel 3 van de Inspraak- en participatieverordening waterschap Vechtstromen wordt dit projectplan zes weken ter inzage gelegd. In die periode kunnen belanghebbenden een zienswijze over het ontwerp van het projectplan bij het dagelijks bestuur van het waterschap indienen. Na deze periode wordt het projectplan, met eventueel daarbij gevoegd de zienswijzen en de reactie van het waterschap daarop, vastgesteld.

Alleen belanghebbenden die tijdig over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren hebben gebracht of belanghebbenden die niet kan worden verweten geen zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren te hebben gebracht, kunnen tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan beroep instellen.

1.1 Vergunningen en ontheffingen

Na vaststelling van het projectplan wordt het plan verder uitgewerkt in een uitvoeringsdocument, zodat het werk aanbesteed en uitgevoerd kan worden. Hieraan voorafgaand worden de benodigde uitvoeringsvergunningen en ontheffingen aangevraagd.

1.2 Crisis- en herstelwet

Op dit projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat een belanghebbende in een beroepschrift tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan moet aangeven welke beroepsgronden aangevoerd worden tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken, kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. In het beroepschrift dient vermeld te worden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

aangevoerd. In het beroepschrift dient vermeld te worden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Literatuur

- Lit. 1: Water Collectief Twente, Uitvoeringsagenda Water Collectief Twente, fase 2, 2016-2021, 30 mei 2016, Ecogroen
- Lit. 2: Bestemmingsplan Buitengebied 2010, Gemeente Dinkelland, 18 februari 2010
- Lit. 3: Vooronderzoek diverse locaties Twente, locatie Erve Deperman, 5 oktober 2018, Aveco de Bondt
- Lit. 4: Verkennend waterbodemonderzoek Everlostraat 16 te Rossum, 4 december 2019, Aveco de Bondt
- Lit. 5: De grachten van het Everloo, gemeente Dinkelland (rapport 5184), 11 mei 2020, ADC ArcheoProjecten
- Lit. 6: Quicksan Flora en Fauna Roderveld en Everloo, Rossum, 29 november 2018, Eelerwoude
- Lit. 7: Vooronderzoek Conventionele explosieven, 25 februari 2019, T&A Survey

DEEL IV: BIJLAGEN

Bijlage 1: Definitief ontwerp

